

Cadeirydd Trosolwg a Chraffu

Disgrifiad Swydd

1. Atebolrwydd

- Y Cyngor Llawn
- Y Cyhoedd
- Y Pwyllgor

2. Diben y Swydd a'r Gweithgareddau

- **Cynnig arweinyddiaeth a chyfeiriad**
  - Rheoli'r pwyllgor mewn modd hyderus ac effeithiol
  - Hyrwyddo rôl trosolwg a chraffu yn y cyngor, gan gysylltu'n effeithiol gyda swyddogion, aelodau gweithredol a chadeiryddion eraill
  - Hyrwyddo rôl a chyfraniad hanfodol craffu yn nhrefniadau cynllunio ac adrodd gwella ehangach yr awdurdod
  - Arwain gweithgareddau craffu gydag awdurdodau neu sefydliadau eraill pan fydd angen
  - Bod yn bencampwr a hyrwyddo rôl Trosolwg a Chraffu gyda'r cyhoedd, gan helpu'r cyhoedd i ddeall yn well ac, yn bwysicach fyth, i gyfrannu at ac ymgysylltu â'r broses graffu.
  - Hyrwyddo rôl Trosolwg a Chraffu gyda chyrrff partner, gan eu helpu nhw i ddeall ac ymgysylltu â'r swyddogaeth Graffu
  - Arddangos dull yn seiliedig ar amcanion a thystiolaeth wrth ymdrin â throsolwg a chraffu, gan sicrhau bod ymholiadau craffu yn gadarn o ran methodoleg ac yn ymgorffori ystod eang o dystiolaeth a phersbectif
  - Ailymweld ag argymhellion craffu, gwerthuso'r effaith a gwerth ychwanegol gweithgareddau trosolwg a chraffu ac adnabod meysydd i'w wella
  - Gweithio'n agos gyda staff cymorth craffu i yrru gwelliannau parhaus yn y maes craffu
  - Cynorthwyo wrth gyhoeddi gwaith y pwyllgor craffu
- **Rheoli'r rhaglen waith**
  - Datblygu rhaglen waith gytbwys ar gyfer y pwyllgor sy'n cynnwys craffu cyn penderfyniad, datblygu polisi ac adolygiad, archwilio craffu, gwneud y weithrediaeth yn atebol a monitro perfformiad
  - Sicrhau bod y rhaglen yn ystyried y ffactorau perthnasol megis: rhaglenni gwaith y weithrediaeth a phwyllgorau eraill, blaenoriaethau strategol a risgiau, adroddiadau archwilio a rheoleiddio ac

argymhellion, cynllun integredig sengl a blaenoriaethau strategol partneriaid a materion cymunedol perthnasol

- Sicrhau bod y cyhoedd yn rhan o weithgareddau craffu drwy roi gwybod iddyn nhw am y rhaglen waith ac annog cyfranogiad
  - Sicrhau bod y rhaglen waith yn cael ei chyflawni
  - Adrodd ar gynnydd yn erbyn y rhaglen waith i'r Cyngor, ac eraill fel sy'n briodol
  - Sicrhau bod modd rheoli'r rhaglen waith a bod y llwyth gwaith yn cael ei ddirprwyo a'i flaenoriaethu i ganolbwyntio ar y meysydd â'r mwyaf o fuddion neu'r risg mwyaf i'r sefydliad.
  - Sicrhau bod gan grwpiau tasg a gorffen/gweithgorau/is-grwpiau gylchoedd gorchwyl eglur ac yn cyflawni'r amcanion gofynnol.
-
- **Arwain Craffu ar y Cyd**
    - Defnyddio'r profion a'r meini prawf priodol wrth bennu a ddylid cynnal craffu ar y cyd
    - Sicrhau bod cyrff rhanbarthol a phartneriaethau'n atebol a bod eu cynlluniau'n amodol ar graffu
    - Datblygu protocolau a chylchoedd gorchwyl ar gyfer gweithio ar y cyd
    - Sicrhau ymgysylltu cyhoeddus ar weithgareddau craffu ar y cyd
    - Sicrhau bod modd cronni adnoddau craffu ar gyfer gweithio ac amcanion effeithiol
    - Sicrhau cyfranogiad a chyfraniad cyfartal gan bob partner fel sy'n briodol
-
- **Rheoli cyfarfodydd yn effeithiol**
    - Cynllunio a chreu agendau'n cynnwys amcanion a chanlyniadau clir ar gyfer y cyfarfod
    - Sicrhau bod gwaith paratoi angenrheidiol yn cael ei wneud ymlaen llaw, os oes angen, drwy gyfarfodydd ymlaen llaw, gan gynnwys cytuno ar gwestiynau priodol
    - Sicrhau bod dull trosolwg a chraffu'n ddi-duedd a bod y cyfarfod yn cael ei gynnal heb unrhyw naws wleidyddol (yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011)
    - Rheoli cynnydd busnes mewn cyfarfodydd, gan sicrhau bod amcanion y cyfarfod yn cael eu cyflawni, a chan sicrhau cydymffurfiaeth â chod ymddygiad, archebion sefydlog a gofynion cyfansoddiadol eraill
    - Sicrhau bod gan bob cyfranogwr gyfle i wneud cyfraniad priodol
    - Sicrhau bod aelodau'r cyhoedd yn gallu cyfrannu at gyfarfodydd ac yn deall protocolau siarad cyhoeddus
-
- **Cynnwys a datblygu aelodau pwyllgor**
    - Annog cyfranogiad effeithiol gan bob aelod pwyllgor yn y pwyllgorau ac ar y Paneli Ymchwil a Gwerthuso (REPs)

- Asesu perfformiad unigol ac ar y cyd yn y pwyllgor a hwyluso datblygiad priodol
- Bod yn bencampwr dros bwysigrwydd dysgu a datblygu

Cyfranogiad a datblygiad aelodau pwyllgor

- Annog cyfranogiad effeithiol gan bob aelod pwyllgor yn y pwyllgorau ac ar y Paneli Ymchwil a Gwerthuso (REPs)
- Asesu perfformiad unigol ac ar y cyd yn y pwyllgor a gweithio i wella canlyniadau craffu
- Sicrhau bod gan aelodau pwyllgor wybodaeth briodol a'r sgiliau i ymgymryd â'u swyddi â'u gwaith gydag aelodau a swyddogion arweiniol i sicrhau datblygiad priodol.

3, Gwerthoedd

Bod wedi ymrwymo a dangos y gwerthoedd canlynol yn gyhoeddus:

- Bod yn agored ac yn dryloyw
- Gonestrwydd ac unplygrwydd
- Goddefgarwch a pharch
- Cydraddoldeb a thegwch
- Derbyn gwahaniaethau diwylliannol
- Cynaliadwyedd
- Arweinyddiaeth gynhwysol
- Adeiladu consensws